

8 Πανελλήνιο ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Εκπαίδευση & Πολιτισμός
στον 21ο αιώνα

13-14 Μαΐου
2023

Στον μύθο γεννώ, στο παραμύθι ζω, στην ποίηση δημιουργώ!
Μακριδάκη Μαρία, Βειϊσάκη Αντιγόνη, Βολιτάκη Στέλλα, Μπουμπουλάκη Στέλλα
Βρεφονηπιακό σχολείο - Νηπιαγωγείο "Τα μελισσάκια μας", mmelisak@otenet.gr

ΠΑΡΑΜΥΘΙ-ΠΟΙΗΣΗ-ΜΥΘΟΣ

Η εκπαιδευτική ομάδα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής διαδικασίας, τα παιδιά του Βρεφονηπιακού Σχολείου και Νηπιαγωγείου “Τα Μελισσάκια μας”, υπό τη διεύθυνση της κυρίας Μαρίας Μακριδάκη-Μαρούση, ασχολήθηκαν με τη θεματική ενότητα: Εκπαίδευση και λογοτεχνία. Η παιδαγωγική προσέγγιση του θέματος βασίστηκε στη μέθοδο project, στην ομαδοσυγκεντρωτική μάθηση και τη διαθεματικότητα με παιδοκεντρικό χαρακτήρα και παιγνιώδη τρόπο διδασκαλίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Με αφορμή ένα παραμύθι από άλλη χώρα, που μας αφηγήθηκε ένα παιδί, συναποφασίσαμε να ασχοληθούμε με τον θαυμαστό κόσμο της λογοτεχνίας. Αφού ήρθαμε σε επαφή με διάφορα είδη παραμυθιού (παραδοσιακό παραμύθι, παραμύθια άλλων χωρών, θεραπευτικό παραμύθι), αλλά και μύθους και ποίηση Ελλήνων και ξένων λογοτεχνών, τα παιδιά επέλεξαν όσα θα επεξεργαζόμασταν και τους τρόπους προσέγγισής τους. Επινοώντας παραμύθια αλλά και εφευρίσκοντας τρόπους επεξεργασίας, όπως από το παραμύθι στη φωτογραφία και από την ποίηση στο ταμπλό βιβάν, τα παιδιά βίωσαν με ενθουσιασμό το ταξίδι στον κόσμο της λογοτεχνίας, που απολαυστικά συνεχίζεται...!

ΣΤΟΧΟΙ

- *Επαφή με τα είδη λογοτεχνικών κειμένων (παραμύθι, μύθος, ποίημα).*
- *Ανάπτυξη του προφορικού λόγου.*
- *Καλλιέργεια κριτικού-διερευνητικού τρόπου σκέψης.*
- *Προώθηση του πειραματισμού και ανάπτυξη των εκφραστικών μέσων.*
- *Γνωριμία με Έλληνες και ξένους λογοτέχνες.*
- *Ανάπτυξη της φαντασίας τους.*
- *Ενεργητική συμμετοχή στη δημιουργία ενός λογοτεχνικού κειμένου (παραμύθι-ποίημα).*

ΣΤΟΧΟΙ

- Αναγνώριση των δομικών στοιχείων ενός παραμυθιού.
- Ανάπτυξη της ομαδικής συνεργασίας και της από κοινού ανακάλυψης.
- Ευαισθητοποίηση σε έναν ενεργητικό τρόπο ακρόασης.
- Υιοθέτηση βασικών συμβάσεων ανάγνωσης του αλφαβητικού συστήματος γραφής.
- Επαφή με την παράδοση (παραδοσιακό, λαϊκό παραμύθι).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- *Μέθοδος project*
- *Διαθεματική προσέγγιση*
- *Ομαδο-συγκεντρωτική μάθηση*
- *Παιχνίδια ρόλων και αυτοσχεδιασμός*

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Γλώσσα
- Μαθηματικά
- Φυσικές επιστήμες
- Μουσική
- Θεατρικό παιχνίδι - Κουκλοθέατρο
- Εικαστική επεξεργασία

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΚΛΑΣΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Με αφορμή την ιδέα ενός παιδιού, να δημιουργήσουν το δικό τους παραμύθι, ξεκίνησε το λογοτεχνικό μας ταξίδι.

Αρχικά, με διερευνητικές ερωτήσεις μάθαμε και επεξεργαστήκαμε τα αγαπημένα παραμύθια των παιδιών, κάποια από τα οποία ήταν:

- Το ασχημόπαπο
- Τα τρία γουρουνάκια
- Τα τρία μικρά λυκάκια

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΛΑΪΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Ασχοληθήκαμε με λαϊκά παραμύθια που μας αφηγήθηκε η γιαγιά Καλλιόπη, όπως:

- Η Αθοκουτάλα
- Ο Νικολής και οι καλικάντζαροι
- Ο Ζυμαρένιος

Τα παιδιά πειραματίστηκαν και τα επεξεργάστηκαν, αλλάζοντας την πλοκή και τους χαρακτήρες σε διάφορες διασκευές.

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

Αλλά και με θεραπευτικά παραμύθια που μιλούν για την αξία της υπομονής και τη διαφορετικότητα, όπως:

- Η ανυπόμονη πεταλούδα
- Το ταξίδι του πιγκουίνου

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Από κάθε αριθμό ανακαλύψαμε ή δημιουργήσαμε ένα παραμύθι με αντίστοιχο αριθμό ηρώων.

Ενδεικτικά, αναφέρουμε για τους αριθμούς:

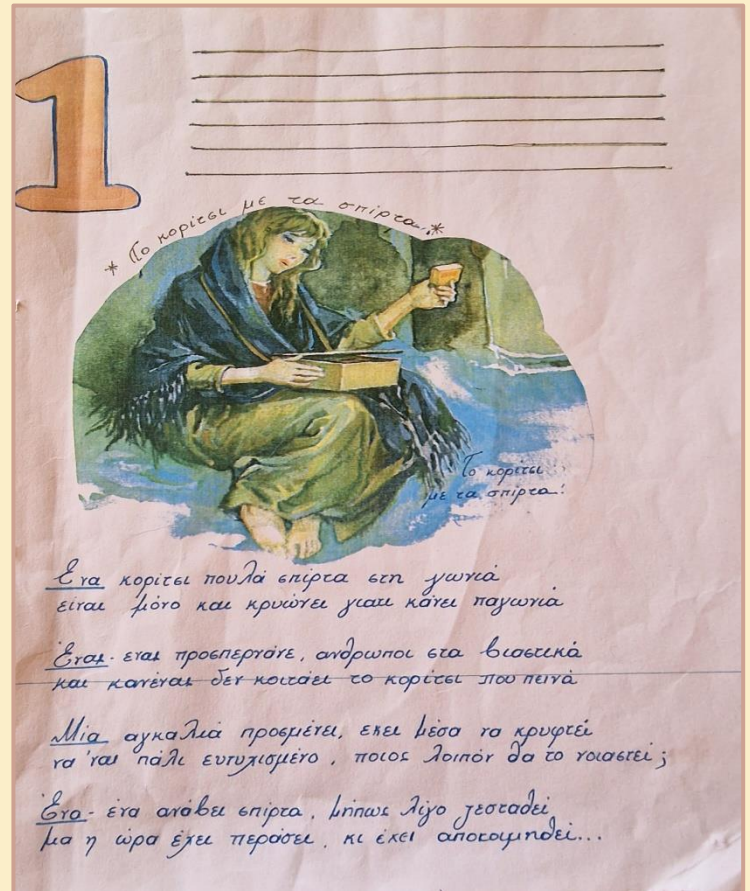
1 (ΕΝΑ) – “Το κορίτσι με τα σπέρτα”

“Ένα κορίτσι πουλά σπέρτα στη γωνιά,
είναι μόνο και κρυώνει γιατί κάνει παγωνιά.

Ένας, ένας προσπερνάνε άνθρωποι στα βιαστικά,
και κανένας δεν κοιτάει το κορίτσι που πεινά.

Μία αγκαλιά προσμένει, εκεί μέσα να κρυφτεί,
να ‘ναι πάλι ευτυχισμένο, ποιος λοιπόν θα το νοιαστεί;

Ένα, ένα ανάβει σπέρτα, μήπως λίγο ζεσταθεί,
μα η ώρα έχει περάσει, κι έχει αποκοιμηθεί.”

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

3 (ΤΡΙΑ) – “Τα τρία γουρουνάκια”

“Να τα **τρία** γουρουνάκια που δουλεύουν με ρυθμό, τα σπιτάκια τους να φτιάξουν έχουν όνειρο κρυφό. Και τα **τρία** αποφασίζουν να ’ναι διαφορετικά, άχυρα, ξύλα και τούβλα παίρνουνε για υλικά. Αχ! Ο λύκος να τα φάει θέλει και τα κυνηγά, και τα σπίτια τους τα ρίχνει ένα, ένα στη σειρά. Μα το **τρίτο** δεν μπορεί, όσο και να προσπαθεί, μπαίνουν μέσα και τα τρία, έχουν τώρα πια σωθεί!”

3

Να τα τρία γουρουνάκια που δουλεύουν με ρυθμό τα σπιτάκια τους τα φτιάξουν έχουν όνειρο κρυφό

Και τα τρία αποφασίζουν να ’ναι διαφορετικά, άχυρα, ξύλα και τούβλα παίρνουνε για υλικά.

Αχ! ο λύκος τα τα φάει θέλει και τα κυνηγά και τα σπιτάκια τους τα ρίχνει ένα-ένα στη σειρά

Μα το τρίτο δε μπορεί όσο και τα προσπαθεί μπαίνουν μέσα και τα τρία έχουν τώρα πια σωθεί!

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

4 (ΤΕΣΣΕΡΑ) – “Οι μουσικοί της Βέρμης”

“**Τέσσερα** ζώα που ‘σαν δουλεύαν τα φροντίζανε, όταν γεράσαν, τα αφεντικά τους τα παρατήσανε. Γάιδaros, σκύλος, κόκορας, γάτα αποφασίζουνε, μαζί τα **τέσσερα**, αγαπημένα να προχωρήσουνε. Βρίσκουνε χώρο ερημικό, ένα δικό τους σπιτικό. Μα ήρθαν **τέσσερις** ληστές, που ‘χαν στο νου τους το κακό.

Τέσσερα ζώα τραγουδούν και τους ληστές ξαφνιάζουν, στα σκοτεινά τους πολεμούν και τους αιφνιδιάζουν. Και είναι τώρα πια μαζί, καλοπερνάνε, τις δυσκολίες της ζωής όλες τις ξεπερνάνε!”

4

Οι μουσικοί της Βέρμης

• Τέσσερα ζώα που ειν δουλεύαν, τα φροντίζατε όταν γεράσαν, ε αφεντικά τους τα παρατήσανε

Γάιδaros, σκύλος, κόκορας, γάτα αποφασίζουτε μαζί τα τέσσερα αγαπημένα να προχωρήσουνε

Βρίσκουτε χώρο ερημικό, ένα δικό τους σπιτικό. Μα ήρθαν τέσσερις ληστές, που ‘χαν στο νου τους το κακό

Τέσσερα ζώα τραγουδούν και τους ληστές ξαφνιάζουν ετα σκοτεινά τους πολεμούν και τους αιφνιδιάζουν

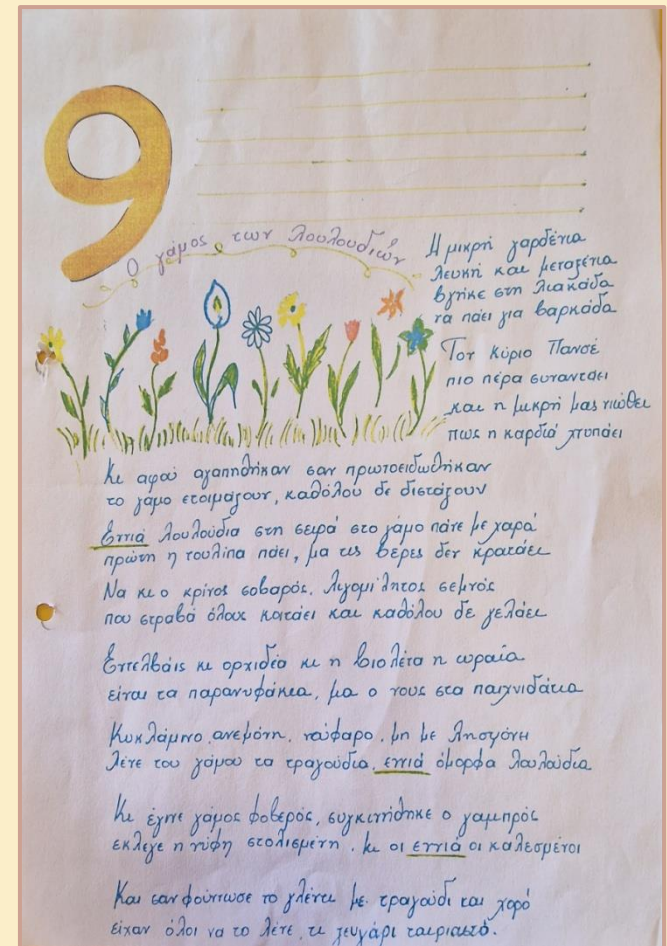
και είναι τώρα πια μαζί, καλοπερνάτε τις δυσκολίες της ζωής όλες τις ξεπερνάτε!

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

9 (ΕΝΝΙΑ) – “Ο γάμος των λουλουδιών”

“ Η μικρή γαρδένια λευκή και μεταξένια,
βγήκε στη λιακάδα, να πάει για βαρκάδα.
Τον κύριο πανσέ πιο πέρα συναντάει
και η μικρή μας νιώθει πως η καρδιά χτυπάει.
Και αφού αγαπηθήκαν, σαν πρωτοειδωθήκαν,
τον γάμο ετοιμάζουν, καθόλου δε διστάζουν.
Εννιά λουλούδια στη σειρά, στον γάμο πάνε με χαρά,
πρώτη η τουλίπα πάει, μα τις βέρες δεν κρατάει.
Να κι ο κρίνος σοβαρός, λιγομίλητος, σεμνός,
που στραβά όλους κοιτάει και καθόλου δεν γελάει.
Εντελβαίς κι ορχιδέα κι η βιολέτα η ωραία,
Είναι τα παρανυφάκια, μα ο νους στα παιχνιδάκια.
Κυκλάμινο, ανεμώνη, νούφαρο, μη με λησμόνει,
λένε του γάμου τα τραγούδια, **εννιά** όμορφα λουλούδια
Κι έγινε γάμος φοβερός, συγκινήθηκε ο γαμπρός,
έκλεγε η νύφη στολισμένη, μα και όλοι οι καλεσμένοι
Και σαν φούντωσε το γλέντι με τραγούδι και χορό,
είχαν όλοι να το λένε, τι ζευγάρι ταιριαστό..!”

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Μουσικο-αφηγηματικά παραμύθια από την Ελεάννα Χατζάκη και τους Γιώργο Ζαχαριουδάκη και Μαρία Λουκά, στον χώρο του σχολείου.

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Παραμύθια και ιστορίες ντυμένες με ηχοχρώματα στο Μουσείο Παραδοσιακών Οργάνων “Θύραθεν. Μαγικές ηχοϊστορίες πηγή έμπνευσης για να δημιουργήσουν τα παιδιά τις δικές τους.

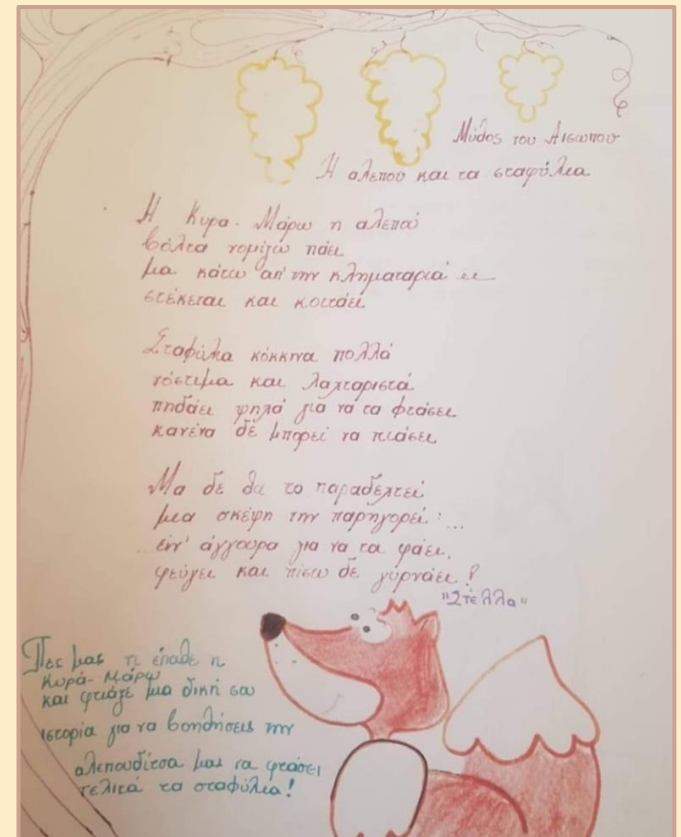
ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΜΥΘΟΥΣ

Ήρθαν σε επαφή με μύθους του Αισώπου, της λαϊκής παράδοσης αλλά και μύθους άλλων χωρών, όπως:

- Η αλεπού και τα σταφύλια
- Η Πούλια και ο Αυγερινός

Καθώς και πειραματίστηκαν με τον έμμετρο λόγο και ομοιοκατάληκτες λέξεις.

“Η ΠΟΥΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ”

“Μία φορά κι έναν καιρό , ζούσε ένας βασιλιάς τρανός σε όλους ξακουστός. Μαζί με τη βασίλισσα που τόσο αγαπούσε , στην αγκαλιά του τρυφερά εκείνος την κρατούσε. Κι είχανε δυο μικρά παιδιά , μια κόρη κι έναν γιό , την Πούλια και τον Αυγερινό. Στη φύση παίζανε μαζί, χόρευαν τραγουδούσαν και ούτε που φαντάζονταν ποτέ τι θα περνούσαν.”

“Η ΠΟΥΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ”

“Γιατί η μάγισσα Πατία που της άρεσαν τα αστεία, έκανε μαγικά κι άλλαξε η ιστορία, ντίβιντι ρίντιτι είπε ξαφνικά και έμειναν όλοι ακίνητοι, εκτός από τα παιδιά. Ο Αυγερινός γλυκά την Πούλια αγκαλιάζει και την παρηγορεί και την καθησυχάζει.”

“Η ΠΟΥΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ”

“Κι έτσι αποφάσισαν το κάστρο να αφήσουν, μια και δεν τα κατάφεραν τα μαγικά να λύσουν. Έφτασαν σε μία λίμνη που ήταν μαγική, ήπие νερό ο Αυγερινός και έγινε αρνί. Μα ο Αυγερινός άλλαξε και πάλι και έγινε δέντρο φουντωτό, δίπλα στο ακρογιάλι.”

“Η ΠΟΥΛΙΑ ΚΑΙ Ο ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ”

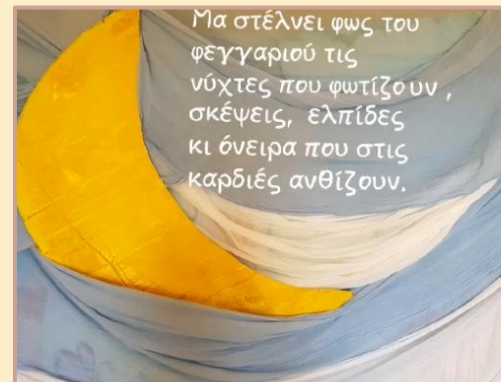
‘Η Πούλια από το δέντρο κόβει έναν καρπό κι αμέσως εκτινάσσονται ψηλά στον ουρανό. Κι έμειναν μαζί, η Πούλια και ο Αυγερινός, δύο αστερισμοί!’

“Ο ΦΕΓΓΑΡΟΣΚΕΠΑΣΤΗΣ”

Με τον ίδιο ενθουσιασμό επεξεργάστηκαν σε έμμετρο, με τη βοήθεια μας, και το παραμύθι “Ο Φεγγαροσκεπαστής” του *Éric Ruybaret*. Τα παιδιά έγιναν μικροί σκηνοθέτες και δημιούργησαν εικόνες σε θεατρική αναπαράσταση που τις φωτογράφισαν.

Μα στέλνει φως του
φεγγαριού τις
νύχτες που φωτίζουν,
σκέψεις, ελπίδες
κι όνειρα που στις
καρδιές ανθίζουν.

“Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΑΛΚΥΟΝΗΣ”

“Ένας μύθος άρχισε, η όμορφη Αλκυόνη , τον Κύηκα αγάπησε δεν ήτανε πια μόνη. Μα είχαν έπαρση πολύ, λέγαν πως ήτανε Θεοί. Ο Δίας και η Ήρα, σα ν’ άλλαξε η μοίρα. Έστειλε ο Δίας κεραυνό, πάει το καράβι στο βυθό, τον Κύηκα δε σώζει, έχει πολύ πεισμώνει. Της Αλκυόνης άλλαξε μορφή, την έκανε ένα πουλί, πετά στην ακροθαλασσιά, λίγη γαλήνη όμως ζητά., έχει μονάχα μια ευχή, το Δία μας παρακαλεί , ο αέρας να κοπάσει, τα’ αυγά της να μη σπάσει. Κι ο Δίας εμαλάκωσε, της έκανε τη χάρη κι έστειλε ήλιο ολόλαμπρο στο μήνα μας Γενάρη.”

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

Στην επαφή μας με την ποίηση επεξεργαστήκαμε τα ποιήματα του Ρίτσου: “Ειρήνη” και “Για το παιδί”, δίνοντας τα παιδιά τις δικές τους ερμηνείες και σκέψεις, οι οποίες ζωντάνεψαν στο θεατρικό παιχνίδι, χρησιμοποιώντας διάφορες τεχνικές, όπως το ταμπλό βιβάν.

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

Με αφορμή τη ρήση του Νίκου Καζαντζάκη :

“Θάκη δεν υπάρχει, υπάρχει μόνο η θάλασσα κι ένα καράβι , το κορμί κι ο καπετάνιος νους”, μιλήσαμε για τα ταξίδια ... της ζωής! Ταξιδέψαμε σε ονειρικούς προορισμούς, προσπαθώντας να διαφυλάξουμε ό,τι μας προσφέρεται, όπως η φύση , το περιβάλλον , η θάλασσα.

ΕΠΑΦΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ

Έπειτα τα παιδιά έφτιαξαν το δικό τους ποίημα για το ταξίδι.
..”Μου αρέσει να ταξιδεύω στη χαρά με τους φίλους μου μαζί σε μια θάλασσα πλατιά, έχω όνειρα πολλά”...

ΠΑΡΑΜΥΘΙ-ΠΟΙΗΣΗ-ΜΥΘΟΣ

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΑ

Παραμύθια με ηφαιστεια, μάγισσες και ζωτικά έγιναν πειράματα, τέχνη εικαστικά! Προσεγγίσαμε διαθεματικά το παραμύθι, τον μύθο και την ποίηση, ερχόμενοι σε επαφή με όλα τα γνωστικά πεδία (γλώσσα, μαθηματικά, φυσικές επιστήμες, μουσική, θεατρικό παιχνίδι – κουκλοθέατρο, εικαστική επεξεργασία).

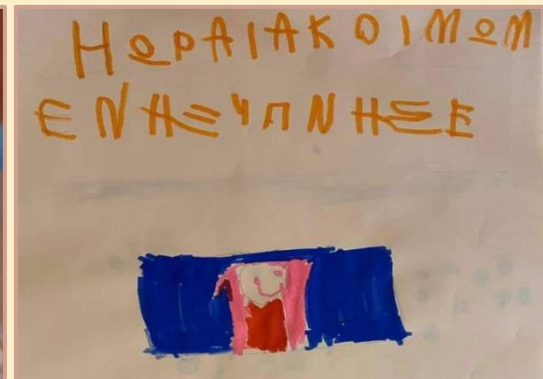
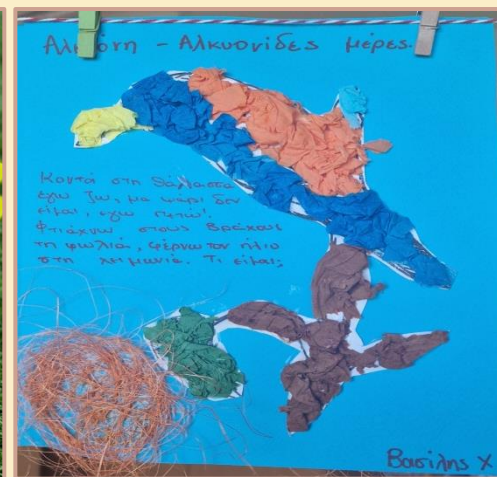

ΠΑΡΑΜΥΘΙ-ΠΟΙΗΣΗ-ΜΥΘΟΣ

ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΑ

Στο αισθητηριακό παιχνίδι που μας αφυπνίζει, στη διαθεματικότητα που μας ενεργοποιεί, γινόμαστε μικροί δημιουργοί!

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η χρονική περίοδος υλοποίησης του project είχε διάρκεια 5 μήνες. Σε αυτό συμμετείχαν παιδιά προπρονηπίου, προνηπίου και νηπιαγωγείου, ηλικίας 3-6 ετών. Θεωρούμε ότι επιτεύχθηκαν όλοι οι στόχοι. Τα παιδιά συνεργάστηκαν, αλληλεπίδρασαν δημιουργικά, εκφράστηκαν και ενεργοποιήθηκαν σε όλους τους παιδαγωγικούς τομείς, ερχόμενα σε επαφή με το παραμύθι, τον μύθο και την ποίηση. Ταξίδεψαν βιωματικά στην λογοτεχνία, που πια κατέχει μία ξεχωριστή θέση στην καθημερινότητά τους.

Τα μελισσοκόμας

ΤΗΛ.: 2810 374222

Email: m.melissak@otenet.gr

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΙΟΣ ΖΑΜΜΟΥΔΑΡΑ